

Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej
21-500 Biała Podlaska, ul. Terebelska 80 W 41

2022 ROK

INFORMATOR PROJEKTU

„Bialska Kooperacja – od uczestnika CIS do pracownika PS”

*Projekt realizowany w ramach programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
„Od wykluczenia do aktywizacji – edycja 2022”*

BIAŁA PODLASKA , GRUDZIEŃ 2022 R

Spis treści

<i>Wstęp – słowo od Zespołu Projektowego</i>	3
<i>I. Ważna terminologia projektu – ekonomia społeczna, podmioty ekonomii społecznej, przedsiębiorstwa społeczne</i>	5
<i>II. Charakterystyka Partnerów Bialskiej Kooperacji</i>	7
<i>III. Co założyliśmy sobie w Projekcie – cele i rezultaty</i>	10
<i>IV. Lokalny rynek pracy według Barometru Zawodów 2022</i>	14
<i>V. Oczekiwania Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS wobec Absolwentów CIS</i>	15
<i>VI. Charakterystyka Absolwenta CIS – kandydata do zatrudnienia w Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS</i>	17
<i>Kilka ujęć z życia Projektu</i>	20

Wstęp – słowo od Zespołu Projektowego

Opracowanie to jest podsumowaniem działań zgodnie z założeniami projektu „Bialska kooperacja – od uczestnika CIS do pracownika PS”, które przybliży zainteresowanym podjęte działania projektowe oraz informacje na temat roli podmiotów ekonomii społecznej w przywracaniu na rynek pracy jednostek defaworyzowanych a także w realizowaniu usług istotnych dla lokalnej społeczności.

Postawienie na działania reintegracyjne oraz rozwój usług społecznych jest jednym z najlepszych sposobów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Ponadto przynosi dwie korzyści jednocześnie: przywraca osoby zagrożone wykluczeniem do nurtu społeczno-zawodowego oraz wypełnia istotną lukę w zaspokajaniu potrzeb społecznych poprzez przygotowywanie tych osób do świadczenia usług na rzecz wymagających wsparcia grup danej społeczności (m.in. osób starszych, niepełnosprawnych).

Zminimalizowanie wykluczenia społecznego oraz zaspokojenie potrzeb społeczności dotyczących konkretnych usług wymaga współpracy instytucjonalnej. Chodzi tu o zaangażowanie potencjału organizacji i podmiotów ekonomii społecznej w celu uzyskania pozytywnej zmiany zarówno u osób poddawanych działaniom reintegracyjnym jak i otoczenia wymagającego określonych usług społecznych.

Projekt, który w 2022 roku dzięki ministerialnym środkom finansowym realizowało Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej prowadzone przez Caritas Diecezji Siedleckiej, jest kolejnym krokiem w stronę tworzenia lokalnego systemu usług społecznych.

Składamy serdeczne podziękowania instytucjom i podmiotom wspierającym nasze działania:

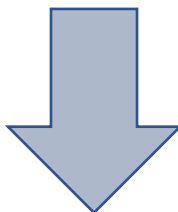
*Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS,
Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej,
Powiatowemu Urzędowi Pracy w Białej Podlaskiej,
CECH-owi Rzemieślników i Przedsiębiorców w Białej Podlaskiej
Akademii Nauk Stosowanych MAZOVIA w Siedlcach,
Centrum Informacji i Planowania Kariery WUP w Lublinie, Filia w Białej Podlaskiej,*

*Zespół Projektu
„Bialska Kooperacja – od uczestnika CIS do pracownika PS”*

Usługi społeczne - to działania zorientowane na człowieka, których celem jest kształtowanie i wzbogacanie zasobów zarówno fizycznych jak i intelektualnych, w wyniku których tworzy się kapitał ludzki. To działania prowadzone w zakresie i obszarach wskazanych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych (Dz.U. 2019, poz. 1818)

W TYM

Usługi socjalne - czyli działania których celem jest zaspokajanie życiowych potrzeb człowieka, szczególnie osób i grup wymagających wsparcia, zapewniające ochronę przed zagrożeniami dla życia oraz pomagające w realizacji osobistych wyzwań w sytuacjach kryzysowych. Usługi socjalne są kluczowymi instrumentami ochrony podstawowych praw i godności człowieka.

I. Ważna terminologia projektu - ekonomia społeczna, podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne

Ekonomia społeczna służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, tworzeniu miejsc pracy, wypełnianiu luki w oferowaniu usług społecznych, szczególnie tych, którymi nikt nie chce się zajmować z powodu stopnia trudności lub zbyt wysokich kosztów.

Ekonomia społeczna wspiera osoby zagrożone wykluczeniem w odzyskiwaniu mocy zawodowej i społecznej. Każdemu podmiotowi ekonomii społecznej przyświeca misja społeczna, obywatelska obok celu ekonomicznego.

Istotą ekonomii społecznej jest to, że poprzez tworzenie przedsiębiorstw społecznych daje możliwość zatrudniania i reintegracji osób, które znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji życiowej i są zagrożone wykluczeniem społecznym.

Podsumowując, ekonomia społeczna:

- Pomaga zapobiegać wykluczeniu, niweluje różnice ekonomiczno-społeczne i łagodzi napięcia społeczne.
- Stwarza możliwość zaktywizowania osób defaworyzowanych, przygotowując je do wejścia na wolny rynek pracy. Dzieje się tak poprzez zaangażowanie zawodowe połączone z korektą nieodpowiednich zachowań. Zakłada możliwość popełniania błędów przez osoby zagrożone wykluczeniem, które to błędy należy zidentyfikować i poddać działaniom korekcyjnym.
- Opiera się na wspieraniu osób zagrożonych wykluczeniem poprzez doradztwo.
- Uzupełnia działania sektora publicznego i prywatnego.
- Wdraża do funkcjonowania w warunkach rynkowym z możliwością wsparcia mentorskiego ze strony specjalistów.

Ekonomia społeczna wymaga aktywnej obecności członków społeczności oraz dobrze zorganizowanej współpracy.

Cele ekonomii społecznej, zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej z 5 sierpnia 2022 roku (Dz.U. z 2022, poz.1812, poz.2140), są realizowane przez podmioty ekonomii społecznej (PES), czyli:

- 1) **przedsiębiorstwa społeczne** – PS (np. spółdzielnie socjalne), zatrudniające co najmniej 30% osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – niepełnosprawnych, bezrobotnych,
- 2) **jednostki reintegracyjne**, zajmujące się ponowną integracją społeczną i zawodową osób defaworyzowanych (np. Centrum Integracji Społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej)

PES – czyli podmioty ekonomii społecznej to szerokie ujęcie obejmujące wszystkie jednostki organizacyjne zajmujące się zadaniami ekonomii społecznej.

PS – czyli przedsiębiorstwa społeczne są formą organizacyjną wyodrębnioną z grupy podmiotów ekonomii społecznej.

Pierwszym krokiem do wejścia na rynek pracy jest przygotowanie się do podjęcia zatrudnienia, zdobycie lub odbudowanie umiejętności zawodowych oraz społecznych – tym zajmują się jednostki reintegracyjne. Krokiem kolejnym może stać się zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznych jakim jest spółdzielnia socjalna. W odróżnieniu od Centrów Integracji Społecznej posiada ona osobowość prawną. Spółdzielnia socjalna prowadzi działalność gospodarczą, z której zysk służy również celom reintegracyjnym wobec jej członków. Spółdzielnia może też działać szerzej w sferze społecznej i kulturalno-oświatowej nie tylko na rzecz swoich pracowników ale także ich środowiska lokalnego. W kręgu możliwości Spółdzielni socjalnej jest też możliwość zajmowania się działalnością społecznie użyteczną w zakresie zadań publicznych, zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Istnieją dwa sposoby zakładania spółdzielni socjalnej, jak podaje Ustawa z 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2022, poz.1812, poz. 2140): mogą ją założyć osoby ze ściśle określonych w ustawie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym lub osoby prawne czyli jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne.

Przepisy wymagają, aby spółdzielnia została założona przez co najmniej 3 osoby, a nie więcej niż 50 osób. W przypadku spółdzielni socjalnej osób prawnych - zatrudnionych na umowę o pracę musi być co najmniej pięć osób z grupy wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Niezależnie od formy prawnej, przedsiębiorstwa społeczne skupiają się na osiągnięciu celu dotyczącym podwyższenia szans na zatrudnienie osób defaworyzowanych poprzez szkolenia, doradztwo itp. oraz rzeczywiste zatrudnienie osób wymagających wsparcia w odnalezieniu się na rynku pracy.

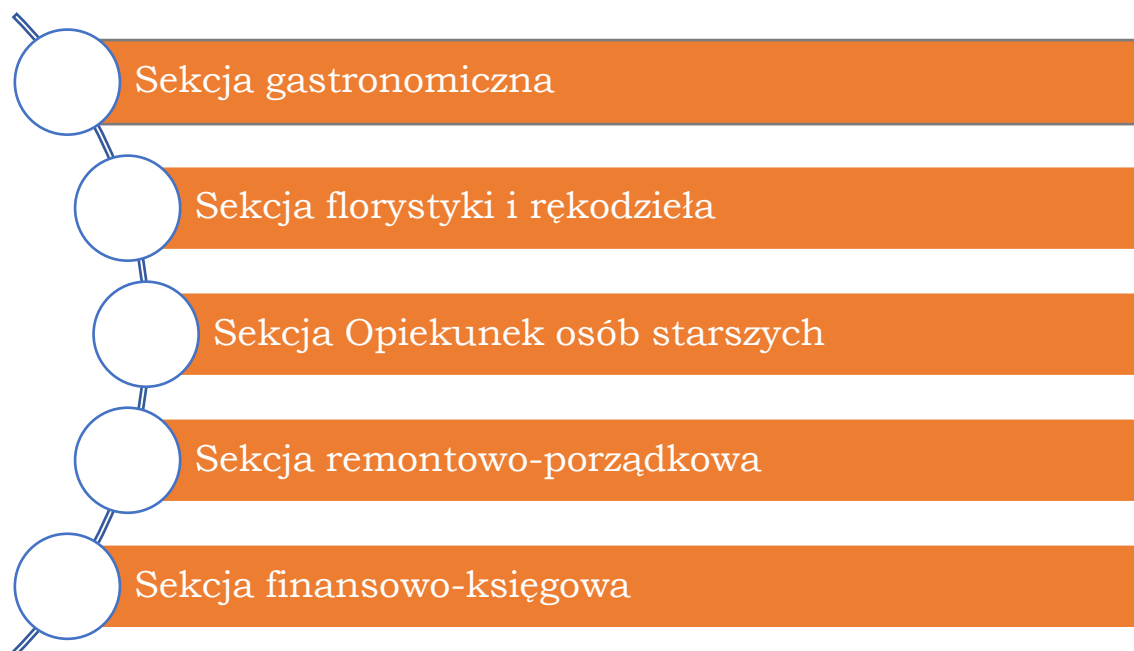

II. Charakterystyka Partnerów Białskiej Kooperacji

Zarówno CIS w Białej Podlaskiej jak i BSSC zależy na pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, których wspiera w przywracaniu zdolności do samodzielnego zaspokajania potrzeb w zakresie zawodowym jak i społecznym. Stąd oczywistym wspólnym celem jest współpraca w stworzeniu możliwości zatrudnienia z elementami kontynuacji działań reintegracyjnych połączonych z rozwijaniem cech cenionych przez Pracodawców, (sumienność, rzetelność, odpowiedzialność) oraz kompetencji zawodowych.

Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej prowadzone przez Caritas Diecezji Siedleckiej, jest jednostką organizacyjną zatrudnienia socjalnego działająca od 2014 r., dysponującą strukturą organizacyjną o stabilnych elementach, z podziałem kompetencji wewnętrznych. CIS jako podmiot ekonomii społecznej zajmuje się reintegracją zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna realizowana w CIS obejmuje m.in. kształcenie umiejętności niezbędnych do pełnienia ról społecznych, naukę planowania i gospodarowania dochodami. Reintegracja zawodowa polega natomiast w szczególności na umożliwieniu uczestnikom centrum nabycia nowych umiejętności zawodowych umożliwiających przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji.

CIS BP przed realizacją niniejszego Projektu dysponowała następującymi sekcjami reintegracji zawodowej:

W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie, który spowodował napływ Uchodźców wojennych, Centrum przyjmuje, do realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego, obywateli Ukrainy, zgodnie z art. 24 pkt 2 Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Partnerem Projektowym dla Centrum Integracji Społecznej jest jedyna na lokalnym rynku pracy Bialska Spółdzielnia Socjalna CARITAS (BSSC).

BSSC osób prawnych powstała w 2020 roku z inicjatywy CARITAS Diecezji Siedleckiej i lubelskiej Fundacji „Otwarte Okna”. Założyciele mają praktykę pomocową: Caritas Diecezji Siedleckiej, od 1991 roku niesie pomoc potrzebującym poprzez wiele działań, jak prowadzenie stołówek dla osób ubogich i bezdomnych, udzielanie doraźnej pomocy rodzinom i ludziom samotnym, prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci oraz warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych.

Misją Fundacji „Otwarte Okna”, działającej od 2018 roku, jest inicjowanie i wspieranie nowatorskich rozwiązań w różnorodnych dziedzinach życia społecznego, szczególnie w zakresie polepszenia funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Wskazane organizacje powołały do funkcjonowania Spółdzielnię socjalną osób prawnych ukierunkowaną przede wszystkim na stworzenie miejsc pracy dla osób, które mają trudności w odnalezieniu się na rynku zatrudnienia.

Ciężar organizacji nowego podmiotu, poszukiwania klientów i zdobycia wystarczającej liczby zleceń, spoczywa na osobach prawnych czyli organizacjach

założycielskich. To daje zatem większą stabilność tej formie spółdzielni socjalnej niż w przypadku spółdzielni zakładanej przez osoby fizyczne.

Wiodącym przedmiotem działalności BSSC jest:

1) pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych, 2) działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach, 3) działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni.

Kadra Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej podjęła starania, by dzięki współpracy z Białą Spółdzielnią Socjalną CARITAS umożliwić Absolwentom CIS „ścieżkę” zawodowej aktywności zarówno docelowej jak i stanowiącej kolejny etap we wchodzeniu na wolny rynek pracy. Generalnie współpraca ta prowadzi do wzmocnienia potencjału organizacyjno-technicznego zarówno podmiotu zatrudnienia socjalnego (CIS) jak i przedsiębiorstwa społecznego (BSSC) oraz stworzenia warunków ich współdziałania w rozwoju systemu realizacji usług społecznych na terytorium miasta i gminy Biała Podlaska.

Dotąd w ramach usług społecznych zakres działań CIS obejmował następujące rodzaje usług:

CIS Biała Podlaska poszukuje nowych kierunków działalności, w tym usług społecznych na rzecz lokalnej społeczności.

III. Co założyliśmy sobie w projekcie – cele oraz rezultaty

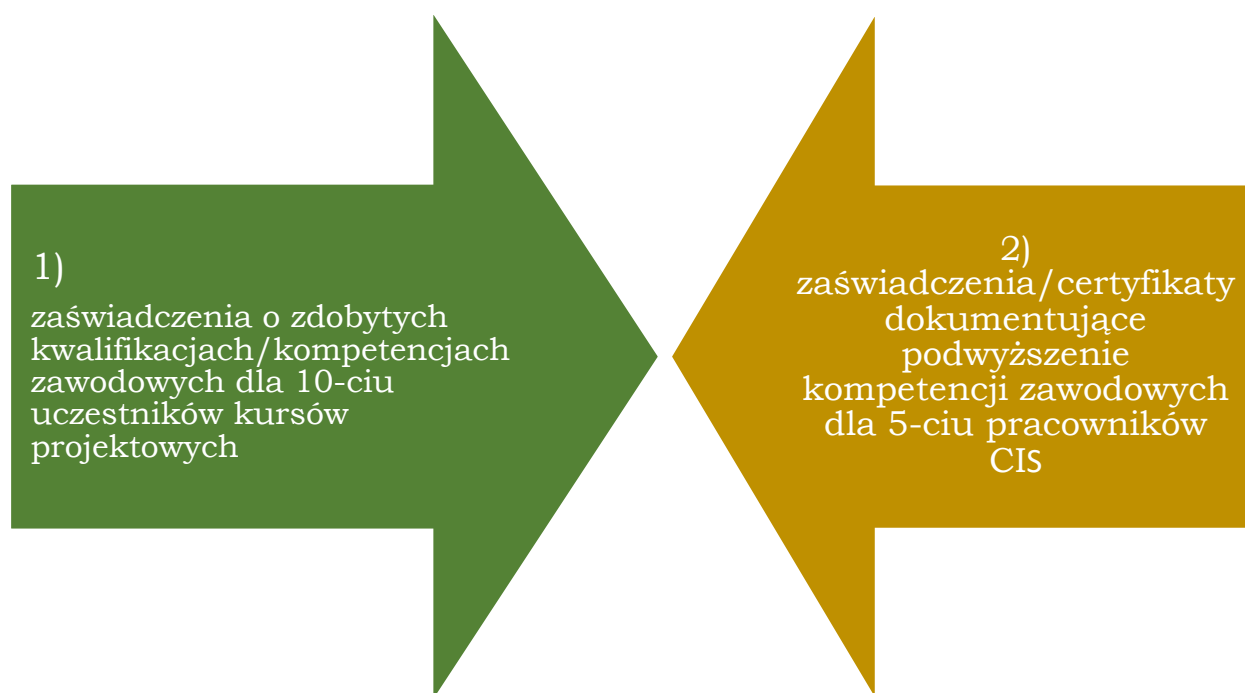
Złożony w styczniu 2022 r. wniosek w konkursie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej uzyskał akceptację i dofinansowanie planowanych działań w ramach programu „Od wykluczenia do aktywizacji – edycja 2022” Priorytet 2 „Ścieżki reintegracji”, Zadanie 2. Zadanie to dotyczyło tworzenia ścieżek reintegracji ułatwiających płynne przejście uczestników CIS do zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej oraz umożliwienie im kontynuowania reintegracji po podjęciu zatrudnienia.

W związku z tym CIS Biała Podlaska uzyskało dotację w wysokości 120 tys. zł na wprowadzenie **mechanizmu kooperacji zatrudnieniowej pomiędzy Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej (CIS BP) a przedsiębiorstwem społecznym jakim jest Bialska Spółdzielnia Socjalna CARITAS (BSSC).**

Chodzi o ukierunkowanie na specjalizację w kształceniu kadr absolwentów pod wskazane potrzeby pracodawcy z sektora ES (spółdzielni socjalnej). **W tym celu Strony zawarły na czas nieokreślony Porozumienie o współpracy.** To jednocześnie: 1) wstęp do trwałej kooperacji integracyjno-zatrudnieniowej na rynku pracy m. Biała Podlaska, uściślającej i wzmacniającej sektor ES, bo odnoszący się to dwóch partnerów z tego samego sektora; 2) elastyczne dopasowywanie zakresu programowego reintegracji w CIS BP do wymogów spółdzielni socjalnej BSSC, a więc uznanie priorytetu partnera gwarantującego absolwentom CIS uzyskanie miejsc pracy po zakończeniu uczestnictwa w reintegracji społeczno-zawodowej w aktualnie prowadzonym profilu działalności gospodarczej

Projekt dał możliwość Uczestnikom **nabyć kwalifikacje/kompetencje zawodowe** podczas kursów przeprowadzonych przez zewnętrzne instytucje (CECH Rzemieślników i Przedsiębiorców w Białej Podlaskiej oraz Akademia Nauk Stosowanych MAZOVIA w Siedlcach) oraz wskazuje kierunek dalszego rozwoju zawodowo-społecznego poprzez szansę na zatrudnienie w BSSC a także alternatywne sposoby wchodzenia na rynek pracy w przypadku niezakwalifikowania się do kadry pracowników BSSC (inni lokalni pracodawcy).

Rys.1. Efekty zrealizowanych kursów zewnętrznych w ramach działań projektowych

W ramach Projektu:

- 1) 10-ciu uczestników uzyskało zaświadczenia o zdobytych kwalifikacjach/kompetencjach zawodowych: 5-oro Uczestników uzyskało uprawnienia czeladnicze w zawodzie Cukiernik, kolejne pięć uczestniczek uzyskało zaświadczenia o wiedzy i umiejętnościach z zakresu Opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
- 2) 5-ciu pracowników podwyższyło kompetencje zawodowe uzyskując zaświadczenia/certyfikaty w danych specjalnościach (asystent osoby niepełnosprawnej – 1 osoba, Czeladnik -Cukiernik – 1 osoba, Opieka nad seniorem – 2 osoby, Projektowanie ogrodów – 1 osoba)

Istotną kwestią w ramach „Bialskiej Kooperacji Integracyjno-Zatrudnieniowej” jest **rozszerzenie zakresu działania istniejących w CIS sekcji** tak, by lepiej mogły przygotować Uczestników do profesjonalnego wykonywania zadań zawodowych w BSSC.

Te działania zostały osiągnięte poprzez:

1. Rozszerzenie specjalności zawodowych w ramach istniejącej sekcji Opiekun osób starszych” o kierunek dot. opieki nad osobą niepełnosprawną.
2. Zmodyfikowanie profilu sekcji florystyki i rękodzieła polegającego na poszerzeniu o specjalność dot. produkcji świec i mydła naturalnego zgodną z zapotrzebowaniem BSSC. Efektem jest zmiana nazwy sekcji z Florystyki i rękodzieła na Mydlarnia i Rękodzieło z zachowaniem usług krawieckich.
3. Rozszerzenie zakresu działań sekcji remontowo-porządkowej o specjalność ogrodniczą polegającą na wykonywaniu prac porządkowych w ogrodzie z elementami planowania zagospodarowania ogrodu. Skutkuje to zmianą nazwy sekcji z remontowo-porządkowej na Remontowo-ogrodniczą z zachowaniem usług porządkowych.
4. Rozszerzenie zakresu działań sekcji gastronomicznej o specjalność: cukierniczą ze zmianą nazwy na Gastronomiczno-cukierniczą.

Rys. 2. Zmiany w poszczególnych sekcjach w wyniku działań projektowych (modyfikacja nazw)

Realizacja projektu przyczynia się do podniesienia standardu usług reintegracyjnych CIS BP oraz poprawę stanu techniczno-organizacyjnego. Dzięki wymianie sprzętu, **doposażeniu oraz zakupowi urządzeń dla nowych specjalności rozszerzających zakresy działań obecnych sekcji**, nastąpi lepsze przygotowanie do zaspokajania potrzeb kadrowych BSSC oraz lokalnych pracodawców świadczących usługi dla mieszkańców. W ramach doposażenia CIS ze środków projektowych zostały zakupione:

- a) sprzęty i akcesoria cukiernicze, w tym między innymi piec konwekcyjny, mieszarka planetarna dla rozszerzonej sekcji gastronomiczno-cukierniczej.
- b) urządzenia i sprzęty dla rozszerzonej sekcji remontowo-ogrodniczej w tym m.in. kosiarka spalinowa, piły, szlifierka, sekatory oraz garaż-pomieszczenie do przechowywania sprzętu i urządzeń remontowo-ogrodniczych;
- c) maszyna do tłoczenia olejów dla sekcji Mydlarnia i rękodzieło;
- d) przeprowadzono praktyki zawodowe w BSSC dla czworga Uczestników CIS, polegające na świadczeniu usług porządkowych,
- e) przeprowadzono prace remontowe pomieszczeń reintegracyjnych i biurowych CIS, które zostały wykonane w ramach zajęć reintegracji pozwalających na rozwijanie umiejętności zawodowych Uczestników sekcji remontowo-ogrodniczej.
- f) w związku z przygotowaniem kontynuacji oferty reintegracyjnej dla Uczestników, którzy mają szansę na zatrudnienie w BSSC został doposażony pion reintegracyjny między innymi w filmy szkoleniowe, gry psychologiczne itp. dla kontynuacji ścieżki reintegracyjnej po uzyskaniu przez Uczestników zatrudnienia w BSSC.

Podsumowując, Projekt rozpatrywany jest w dwóch perspektywach czasowych:

- 1) **bieżącej** – która określa działania zamykające się w 10 miesiącach w tym między innymi: przygotowanie 10 Uczestników (grupa docelowa), do pełnienia usług opiekuńczych oraz usług cukierniczych co potwierdzają uzyskane zaświadczenia; wzmocnienie potencjału CIS poprzez zakup urządzeń i sprzętów;
- 2) **horyzontalnej** – która określa efekty i cele długofalowe, przygotowujące Centrum do pełnienia roli jednostki kształcącej kadry w usługach społecznych (podnoszenie kwalifikacji Kadry CIS), zapewniającej ciągłość działań reintegracyjnych dzięki wypracowanemu mechanizmowi współpracy ze Spółdzielnią Socjalną; oraz która wspiera CIS w umacnianiu pozycji realizatora niektórych usług społecznych na lokalnym rynku usług.

IV. Lokalny rynek pracy wg Barometru Zawodów 2022 r.

Aby dobrze przygotować Uczestników CIS do trwałego wejścia na rynek zatrudnienia należało zbadać sytuację na rynku pracy w Białej Podlaskiej przede wszystkim pod kątem zawodów deficytowych i będących w relacji równowagi między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców.

Zawody deficytowe to te, w których w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Zawodami zrównoważonymi są te, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się).

Natomiast nadwyżkowymi są zawody w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców.

Z danych „Barometru zawodów” na rok 2022 dla miasta Białą Podlaską i powiatu bialskiego wynika, że wśród wymienionych 31 deficytowych zawodów w powiecie bialskim są m.in. **opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, pracownicy przetwórstwa spożywczego, sprzedawcy i kasjerzy, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy zajmujący się zwierzętami.**

Zawody, które znajdują się w równowadze popytu i podaży to spośród 103 wymienionych m.in. **ogrodnicy i sadownicy, pomoce w gospodarstwach domowych, sprzątaczk i pokojowe, pomoce kuchenne, cukiernicy.**

Podobne prognozy dot. zawodów deficytowych i w równowadze specjaliści Barometru zawodów przewidują w 2023 roku na terenie miasta Biała Podlaska i powiatu bialskiego.

Podsumowując: zakres działalności BSSC a w szczególności usługi opiekuńcze, prace porządkowe, sprzątające i zagospodarowania terenów zielonych wpisują się w obszar zawodów, na które jest zapotrzebowanie na terenie m. Biała Podlaska i powiatu bialskiego. To może być zatem perspektywą na większe szanse stabilności zatrudnienia dla Uczestników CIS, którzy w przyszłości pozytywnie przejdą rekrutację do Spółdzielni socjalnej.

V. Oczekiwania Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS wobec Absolwentów CIS Biała Podlaska

Z badania dotyczącego oczekiwań BSSC wobec Absolwentów CIS ubiegających się o zatrudnienie w Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS, w sposób jednoznaczny wynika, że dwa zbiory kompetencji pracowniczych, a mianowicie kompetencje „miękkie” oraz „twarde” mają dla Pracodawcy jakim jest BSSC, takie samo znaczenie i że podczas prowadzonych rekrutacji przestrzegane są zasady równowagi pomiędzy nimi. Oba rodzaje kompetencji są oceniane wysoko i mają znaczenie dla decyzji o zatrudnianiu pracowników. To dla absolwentów CIS Biała Podlaska oznacza, że nie mogą oni poprzestać na zdobywaniu umiejętności i wiedzy tylko podczas zajęć reintegracji społecznej i zawodowej.

Rozbieżności pojawiają się w kwestii kwalifikacji a mianowicie:

- a) z badania ankietowego wynika, że w przypadku ubiegania się o zatrudnienie w usługach społecznych (np. opiekuńczych) absolwenci CIS Biała Podlaska powinni poza uzyskanymi kwalifikacjami w trakcie zajęć reintegracji społecznej i zawodowej dysponować także kwalifikacjami nabytymi w innym trybie kształcenia. BSSC uznaje obie formy kształcenia – edukację formalną (ukończone szkoły) oraz dodatkową edukację nieformalną – za właściwe do tego, aby stać się „mocnymi” kandydatami

do pracy, czyli takimi którzy byliby zaproszeni na rekrutacje przy zatrudnianiu nowych pracowników,

- b) w przypadku rekrutacji do stanowisk remontowo-ogrodniczych dodatkowo kwalifikacje zdobyte podczas kursów i warsztatów poza zajęciami CIS nie miałyby dla BSSC już istotnego znaczenia.

Kolejną opinią, jaką uzyskano w trakcie badania, był **pogląd Białskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS na pożądane cechy osobowościowe** kandydatów do pracy, kończących zajęcia w CIS Biała Podlaska.

Dla Pracodawcy jakim jest BSSC najbardziej cenione i pożądane cechy osobowości kandydata do pracy są:

- 1) **sumienność**, odzwierciedla ona przede wszystkim gwarancję profesjonalnie wykonywanej pracy (świadczonej usługi), ale także działanie zrównoważone, odpowiedzialne i pozbawione spontanicznego zachowania. To gwarantuje prawidłowe wykonywanie czynności w stosunku do osób, które są beneficjentami danej usługi.
- 2) **ekstrawersja**, czyli wyrażanie pozytywnych emocji w kontaktach międzyludzkich oraz pozytywne nastawienie do wypełnianych zadań społecznych (np. opiekuńczość wobec seniorów).
- 3) **otwartość na nowe doświadczenia** , czyli ciekawość świata i inwencja, kreatywność oraz gotowość poznawcza.

Zdaniem Przedstawicieli BSSC w sferze usług społecznych poza profesjonalnym przygotowaniem zawodowym liczą się także umiejętności dopasowywania do okoliczności wykonywania zadań służbowych a także jest duży nacisk na umiejętności współpracy.

Przytoczone konkluzje posłużą w przyszłym opracowywaniu działań reintegracyjnych w zakresie przygotowania uczestników CIS, czyli osób rekrutowanych do zajęć reintegracji społecznej i zawodowej z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym do roli kandydatów do zespołów pracowniczych BSSC.

VI. Charakterystyka Absolwenta CIS – kandydata do zatrudnienia w Białskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS

Uzyskane opinie co do oczekiwań wobec kandydatów na pracowników BSSC zebrane w Katalogu potrzeb Kadrowych Białskiej Kooperacji, pozwoliły na sformułowanie charakterystyk sylwetek Absolwentów CIS, które miałyby mocną pozycję podczas spotkań rekrutacyjnych:

Usługa porządkowo-ogrodnicza

Absolwent CIS potrafi przygotować się i dostosować do okoliczności wykonywania zadań oraz zna etapy wykonywanych czynności. Potrafi dobrać i wykorzystywać niezbędny sprzęt techniczny oraz zachowywać obowiązujące zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest zdolny do dokonywania korekt i kontroli w dochodzeniu do wyznaczonych celów a także do wprowadzania niezbędnych zmian dla osiągnięcia dobrego poziomu jakości świadczonej usługi. Ponadto, dysponuje wiedzą o możliwościach poszukiwania dodatkowych informacji na temat sposobów i metod wykonywanych zadań w ramach powierzonej usługi oraz jest gotowy do nawiązywania i utrzymywania kontaktów ze środowiskiem zawodowym a także uczenia się wg otrzymanych wskazówek, identyfikowania najważniejszych czynników determinujących dalszy przebieg kariery zawodowej.

Usługi opiekuńcze

Absolwent CIS będzie posiadał wiedzę i przygotowanie do samodzielnego wykonywania umiarkowanie złożonych zadań. Potrafi opracować plan czynności zawodowych a także przetwarzać informacje w zakresie technik, technologii i organizacji etapów usługi opiekuńczej. Dysponuje znajomością funkcjonowania społeczeństwa, w tym obowiązujących zasad etyki w kontaktach międzyludzkich. Do szczególnych cech Absolwenta CIS w zakresie usług opiekuńczych zaliczyć należy:

- a) wiedzę z zakresu rozpoznawania możliwości oraz ograniczeń w funkcjonowaniu osoby korzystającej z tych usług, w tym szczególnie wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- b) umiejętność rozpoznawania i interpretowania sytuacji społecznej, warunków życia, relacji z rodziną, grupą i środowiskiem lokalnym osoby korzystającej z tej usługi celem wykorzystania zasobów indywidualnych, środowiska rodzinnego, instytucjonalnego i lokalnego,
- c) umiejętność dobierania metod, technik, narzędzi i form realizacji działań opiekuńczo-wspierających do sytuacji życiowej, stanu zdrowia, rozpoznanych problemów i potrzeb danej osoby,
- d) umiejętność udzielania wsparcia emocjonalnego i aktywizowania danej osoby do zwiększania samodzielności życiowej,
- e) umiejętność nawiązywania, podtrzymywania i rozwijania współpracy z podmiotami działającymi na rzecz osób korzystających z usług opiekuńczych.

Generalizując uzyskane wyniki należy stwierdzić, że Pracodawca jakim jest BSSC:

- ✓ w sposób równy traktuje podczas rekrutacji prezentowane przez kandydatów do pracy kompetencje „miękkie” i „twarde” uznając, że w sferze usług społecznych poza kwalifikacjami zawodowymi należy dysponować pewnymi cechami osobowości.
- ✓ W grupie cech osobowościowych jako priorytet są traktowane: sumienność, otwartość na nowe doświadczenia oraz ekstrawersja jako nadrzędne cechy kandydata do pracy.
- ✓ W zakresie poziomu kwalifikacji zawodowych oczekiwania wobec kandydatów do pracy wskazują na preferowaną gotowość do zdobywania kwalifikacji poza CIS w przypadku zatrudnienia w usługach opiekuńczych; w przypadku usług remontowo-ogrodniczych wystarczające są umiejętności nabyte podczas zajęć w Centrum.
- ✓ Wskazywane przez BSSC deficyty kompetencyjne kandydatów do pracy mających wpływ na decyzje końcowe o przyjęciu do pracy są zbieżne ze wskazanymi przez BSSC barierami w podejmowaniu zatrudnienia przez Absolwentów CIS. Są to:

Niska motywacja do pracy

Nieumiejętność radzenia sobie z emocjami

Nieumiejętność radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi

Wyniki badania przeprowadzone w 2022 r. posłużą do opracowania programów zajęć reintegracji społecznej i zawodowej oraz kształceniu przyszłych kadr dla sfery usług opiekuńczych i remontowo-ogrodniczych w Bialskiej Spółdzielni Socjalnej a także innych Pracodawców na rynku lokalnym.

Projekt „Bialska Kooperacja” przekłada się na umocnienie pozycji CIS BP, jako rzetelnego partnera przygotowującego absolwentów do zatrudnienia w sferze lokalnego rynku usług. Ponadto wzmacnia lokalny system świadczenia usług społecznych a także współpracę wewnątrz sektora Ekonomii Społecznej polegającą na zapewnieniu uzupełnienia pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - od reintegracji społecznej i zawodowej do zatrudnienia.

Kilka ujęć z życia Projektu

Fot. 1. *Egzamin czeladniczy na cukiernika*

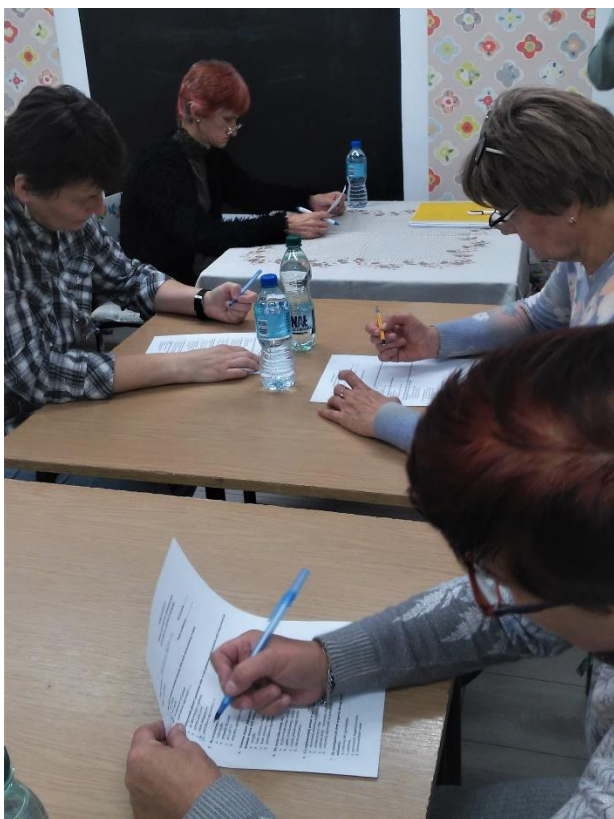
Źródło: Opracowanie własne

Fot. 2. *Egzamin czeladniczy na cukiernika*

Źródło: Opracowanie własne

Fot. 3. Egzamin wiedzy i umiejętności z zakresu usług opiekuńczych

Źródło: Opracowanie własne

Fot. 4. *Reintegracja zawodowa – remont pomieszczeń reintegracyjnych i biurowych w siedzibie CIS*

Źródło: Opracowanie własne

Fot. 5. *Garaż do przechowywania urządzeń i sprzętu Sekcji Remontowo-Ogrodniczej*

Źródło: Opracowanie własne

Bibliografia

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych (Dz.U. 2019, poz. 1818)

*Oficjalna strona Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (2022).
<https://www.gov.pl/web/rodzina/ekonomia-spoieczna-i-solidarna>*

Ustawa z 5 sierpnia 2022 roku o ekonomii społecznej (Dz.U. z 2022, poz.1812, poz.2140)

Ustawa z 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2022 r., poz.1812, poz. 2140)

Oficjalna strona Barometr zawodów (2022), badanie jakościowe prognozujące zapotrzebowania na pracowników. <https://barometrzawodow.pl/#lubelskie>

Katalog potrzeb Kadrowych Bialskiej Kooperacji – od Uczestnika CIS do pracownika PS, Potrzeby i oczekiwania Bialskiej Spółdzielni Socjalnej CARITAS dotyczące pracowników Spółdzielni, 2022, Biała Podlaska